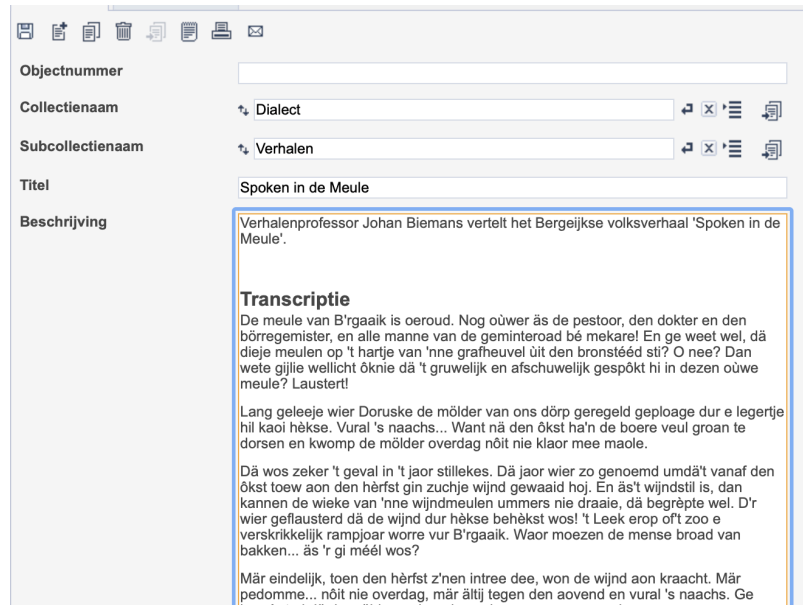


Algemene informatie



Objectnummer

Collectienaam ↕ Dialect

Subcollectienaam ↕ Verhalen

Titel Spoken in de Meule

Beschrijving

Verhalenprofessor Johan Biemans vertelt het Bergeijkse volksverhaal 'Spoken in de Meule'.

Transcriptie

De meule van B'rgaak is oeroud. Nog ouwer as de pestoor, den dokter en den börregemister, en alle manne van de geminteroad bé mekare! En ge weet wel, dá dieje meulen op 't hartje van 'nne grafheuvel üt den bronstééd sti? O nee? Dan wete gijite wellicht óknie dá 't gruwelijik en afschuwelijik gespókt hi in dezen ouwe meule? Laustert!

Lang geleeye wier Doruske de mölder van ons dörp geregeld geploage dur e legerdje hil kaoi hékse. Vural 's naachs... Want ná den ókst ha'n de boere veul groan te dorsen en kwomp de mölder overdag nóit nie klaor mee maole.

Dá wos zeker 't geval in 't jaor stillekes. Dá jaor wier zo genoemd umdá't vanaf den ókst toew aon den hêrft gin zuchje wijnd gewaaid hoj. En as't wijndstil is, dan kannen de wieke van 'nne wijndmeulen ummers nie draaie, dá begrépte wel. D'r wier geflausterd dá de wijnd dur hékse behékst wos! 't Leek erop oft zoo e verskrikkelijik rampjaar worre vur B'rgaak. Waor moezen de mense broad van bakken... as 'r gi méél wos?

Mär eindelijk, toen den hêrft z'nen intree dee, won de wijnd aon kraacht. Mär pedomme... nóit nie overdag, mär áltij legen den avoend en vural 's naachs. Ge

Het is mogelijk om dialectfragmenten vast te leggen in Memorix Maior. Deze fragmenten zijn korte stukjes audio waarin een dialect gesproken wordt. Het kan dan gaan om een verhaal of lied, maar ook om spreekwoorden of woorden. Deze fragmenten kun je opnemen met een telefoon of met professionele opnameapparatuur van bijvoorbeeld de lokale radio omroep.

Door lokale instellingen fragmenten van hun eigen dialect vast te laten leggen en deze aan elkaar te verbinden maak je zowel het lokale als het gehele Brabantse Dialect inzichtelijk. Zo kunnen we lokaal gebruikte spreekwoorden of woorden met elkaar vergelijken en verschillen en overeenkomsten blootleggen.

Gebruik de entiteit 'Audio' om beschrijvingen te maken van dialectfragmenten die via het DAM van Memorix Maior (het bestandsbeheer gedeelte = Digital Asset Management) zijn geüpload. Via het Media venster kun je bestanden koppelen die bij de beschrijvingen horen.

Omdat er verschillende soorten dialectfragmenten ingevoerd kunnen worden, zijn er ook verschillende manieren voor het invoeren van velden. Soorten fragmenten kunnen zijn: verhalen, gedichten, spreekwoorden en gezegden, liedjes en woorden. Voor elk soort dialectfragment is een aparte helptekst. In deze helptekst zullen we kijken naar **dialectverhalen**.

Enkele velden worden in deze helptekst niet behandeld. Er staat bij dat ze niet ingevuld hoeven worden. Mocht je deze velden wel in willen vullen, kijk dan voor de uitleg van deze velden in de Helptekst Audio en Video.



Kijk voor meer informatie op: <https://www.brabantcloud.nl/help>

Of mail naar: Helpdesk@brabantcloud.nl

Versie: 1.4 | juni 2020

1. Objectnummer

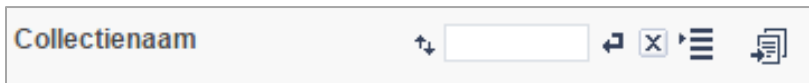
Betekenis: Een uniek nummer dat het verhaal identificeert.

Invulinstructie: Ga als volgt te werk:

- Neem in een objectnummer geen classificatieonderdelen op (b.v. een letter K voor alle kleurenfilms), want die informatie kan elders worden vastgelegd.
- Gebruik voorloopnullen om de records te kunnen ordenen op objectnummer:
 - o Heb je minder dan 1000 objectnummers (in totaal: beeldmateriaal, bidprentjes, etc.), gebruik dan 3 cijfers, dus 001 t/m 999;
 - o Heb je minder dan 10.000 objectnummers, gebruik dan 4 cijfers, dus 0001 t/m 9999;
 - o Etc.

Voorbeeld: 0345


2. Collectienaam



Betekenis: De naam van de specifieke collectie binnen de instelling, ook wel deelcollectie genoemd, waarvan het verhaal deel uitmaakt.

Invulinstructie: Vul in dit veld de term "Dialect" in. Let op dat je een hoofdletter gebruikt. Op deze manier kunnen onder deze term alle dialectfragmenten van verschillende instellingen gevonden worden.

Ga als volgt te werk:

- Kies de term "Dialect" uit de lijst . Staat de term niet in de lijst? Vul hem dan zelf in.

Voorbeeld: *Dialect*



3. Subcollectienaam

Betekenis: De naam van een specifieke subcollectie binnen de instelling waarvan het verhaal deel uitmaakt.

Invulinstructie: Vul in dit veld de term “Verhalen” in. Let op dat je een hoofdletter gebruikt. Op deze manier kunnen onder deze term alle dialectverhalen van verschillende instellingen gevonden worden.

Ga als volgt te werk:

- Kies de term “Verhalen” uit de lijst . Staat de term niet in de lijst? Vul hem dan zelf in.

Voorbeeld: *Verhalen*

4. Titel

Betekenis: De titel van het verhaal.

Invulinstructie: Vul hier de titel in.

Indien de vervaardiger zelf geen titel aan het verhaal heeft gegeven, kun je zelf een toegekende titel maken. Dit is een korte, publieksgerichte beschrijving van het fragment. Schrijf deze toegekende titel tussen twee vierkante haken: [...]. Begin met een hoofdletter, eindig zonder punt.

5. Beschrijving

Betekenis: De inhoud van het fragment.

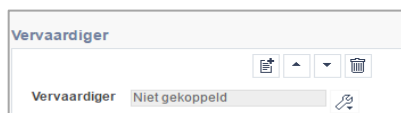
Invulinstructie: Beschrijf in een korte samenvatting waar het verhaal over gaat.

Wanneer er een transcriptie en/of vertaling van het fragment is, kun je deze na de beschrijving toevoegen.

Zie voor een voorbeeld de bijlage op de laatste pagina van deze instructie.



6. Vervaardiger



Betekenis:

Maker(s) van het verhaal.

Invulinstructie:

Vul de naam in van de maker(s) van het verhaal en de maker(s) van het audiomateriaal. Dit kan een persoonsnaam, een groepsnaam of een instellingsnaam zijn. In geval van personen: gebruik de officiële of de meest gebruikte voor- en achterna(a)m(en) van de vervaardiger(s). In geval van een instelling: gebruik de officiële schrijfwijze van de betreffende organisatie.

Ga als volgt te werk:

- Via de knop met de Engelse sleutel  ga je naar de gekoppelde lijst van Personen en Instellingen (knop 'Kies record' ) en kies je de naam uit deze lijst.
- Is de naam nog niet in de lijst opgenomen, sluit dan de lijst en ga via de knop met de Engelse sleutel  naar de knop 'Voeg record toe' ; vul vervolgens het nieuwe record Personen en Instellingen in en sla op.

Indien de vervaardiger niet bekend is laat je dit veld leeg.

7. Uitgever



Betekenis:

De producent(en) van het verhaal.

Invulinstructie:

Dit veld laat je leeg.



8. Datering van

Datering van

Betekenis:

De vroegste waarschijnlijke of exacte datum waarop het audiomateriaal vervaardigd is.

Invulinstructie:

Ga als volgt te werk:

- Wanneer de datum van vervaardiging exact bekend, vul dan hier dag, maand en jaar in.
- Wanneer niet de dag, en/of ook niet de maand bekend zijn, maar wel het jaar, laat dan de velden voor dag en maand leeg en vul alleen het jaar in.
- Wanneer niet het exacte jaar, maar wel een periode van vervaardiging bekend is, vul hier dan het vroegst waarschijnlijke jaar in.

Let op! Vul altijd zowel het “Datering van” als het “Datering tot” veld in, ook wanneer je de specifieke datum weet. Vul dan bij beide velden dezelfde datum in.

Voorbeelden:

05-01-1929
05-1940
1963

9. Datering tot

Datering tot

Betekenis:

De laatste waarschijnlijke of exacte datum waarop het audiomateriaal vervaardigd is.

Invulinstructie:

Ga als volgt te werk:

- Wanneer de datum van vervaardiging exact bekend, vul dan hier dag, maand en jaar in.
- Wanneer niet de dag, en/of ook niet de maand bekend zijn, maar wel het jaar, laat dan de velden voor dag en maand leeg en vul alleen het jaar in.
- Wanneer niet het exacte jaar, maar wel een periode van vervaardiging bekend is, vul hier dan het laatste waarschijnlijke jaar in.

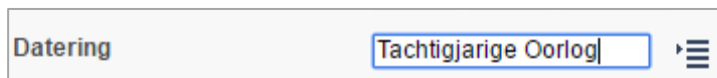
Let op! Vul altijd zowel het “Datering van” als het “Datering tot” veld in, ook wanneer je de specifieke datum weet. Vul dan bij beide velden dezelfde datum in.

Voorbeelden:

05-01-1929
05-1940
1966



10. Datering



Betekenis:

De historische periode of tijdvak waarin het audiomateriaal werd vervaardigd.

Invulinstructie:

Dit veld laat je leeg.


11. Onderwerp



Betekenis:

Specifieke benaming voor waar het audiomateriaal over gaat.

Invulinstructie:

In dit veld vul je onderwerpstrefwoorden in die zijn vastgesteld. Benoem het onderwerp van het audiomateriaal door een keuze te maken uit één of meerdere trefwoorden uit de keuzelijst . Staat het trefwoord niet in de lijst, vul de lijst dan aan door de term in te vullen in het veld.

- Zelfstandige naamwoorden noteer je in het meervoud met een kleine letter: *weerspreuken*. Wanneer er geen meervoudsvorm van het woord bestaat gebruik je het enkelvoud.
- Eigennamen noteer je met een hoofdletter: *Karel de Grote, Philips*.
- Werkwoorden noteer je in de infinitief met een kleine letter: *zingen*.

Voorbeeld:

Dorpsverhalen
Streekgeschiedenis

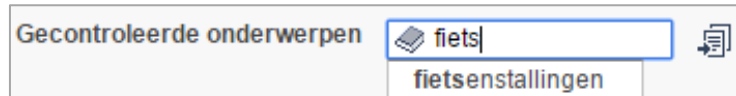


Kijk voor meer informatie op: <https://www.brabantcloud.nl/help>

Of mail naar: Helpdesk@brabantcloud.nl

Versie: 1.4 | juni 2020


12. Gecontroleerde onderwerpen



Betekenis: Specifieke benaming voor waar het audiomateriaal over gaat.

Invulinstructie: In dit veld vul je onderwerpstrefwoorden in die afkomstig zijn uit de Nederlandse vertaling van de Art & Architecture Thesaurus. Door ook deze termen aan het audiomateriaal toe te kennen, zal het makkelijker teruggevonden worden.

Ga als volgt te werk:

- Ga uit van dezelfde term(en) als in het veld Onderwerp
- Begin met het typen van elke term in het invulveld en selecteer vervolgens uit de alfabetische lijst de term die van toepassing is.
- Kies zoveel termen als nodig om dat wat te horen is goed te benoemen.
- Door op de knop Informatie  achter een term te klikken, zie je in welke context de term in de thesaurus is opgenomen; wil je meer weten over de term, zoek de term dan op in de AAT-Ned: <http://browser.aat-ned.nl/>


Voorbeeld: *dialect
spreekjes*

13. Persoon als onderwerp



Betekenis: Persoon of personen die het onderwerp zijn van het audiomateriaal.

Invulinstructie: Vul de namen in van de personen waar het audiomateriaal over gaat. Gebruik de officiële of de meest gebruikte voor- en achterna(a)m(en) van de deze personen. Ga als volgt te werk:

- Via de knop met de Engelse sleutel  ga je naar de gekoppelde lijst van Personen en Instellingen (knop 'Kies record' ) en kies de naam uit deze lijst.
- Is de naam nog niet in de lijst opgenomen, sluit dan de lijst en ga via de knop met de Engelse sleutel  naar de knop 'Voeg record toe' ; vul vervolgens het nieuwe record Personen en Instellingen in en sla op.

Voorbeelden: *Henk Janssen*



14. VELDGROEP: GEOGRAFISCHE AANDUIDING

Deze veldgroep beschrijft de locatie van de plaats waar het dialect gesproken wordt. Zoek en vervang of bulkimport acties op maar één van de velden zijn dus niet mogelijk. De hele groep is herhaalbaar, zodat indien nodig ook meerdere locaties gekoppeld kunnen worden.

Invulinstructie: Deze groep velden is herhaalbaar. Wanneer het dialect op meerdere plaatsen gesproken wordt, vul dan deze verschillende plaatsnamen in.





14.1 Locatie

Betekenis: De geografische plaats waar het dialect gesproken wordt.

Invulinstructie: Vul hier de meest specifieke term uit GeoNames in die de plaats aanduidt.

Ga als volgt te werk:

- Via de knop met de Engelse sleutel  ga je naar de gekoppelde lijst van GeoNames (knop 'Kies record' );
- Vul de plaatsnaam die je zoekt in in het zoekveld;
- Kies vervolgens de naam uit deze lijst.

Voorbeeld: *Tilburg*

14.2 Specifieke plaats

Betekenis: Precisering van de locatie, die niet via GeoNames is vast te leggen.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.

14.3 Straatnaam

Betekenis: De naam van de straat die het onderwerp is van het audiomateriaal.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.

14.4 Nummer

Betekenis: Nummer(s) van het huis/de huizen waar het audiomateriaal over gaat.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.



15. Duur

Duur (hh:mm:ss) : :

Betekenis: Tijdsduur van het audiomateriaal.

Invulinstructie: Omschrijf de tijdsduur in uren, minuten en seconden middels het format *hh:mm:ss*

Voorbeeld: *00:15:20 (= 15 minuten en 20 seconden)*

16. Materiële omschrijving

Materiële omschrijving ↕ ↶ ✕ ≡ ↷

Betekenis: Soort audiomateriaal, eventueel aangevuld met precisering daarvan.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.

17. Taal

Taal

Betekenis: Taal van het audiomateriaal.

Instructie: Selecteer de juiste taal uit de keuzelijst. Het is niet mogelijk om een dialect te selecteren, dus je kiest hier voor Nederlands. Met de eerder ingevulde locatie kan het dialect geduid worden.

Voorbeeld: *Nederlands*

18. Conditie

Betekenis: De toestand waarin het audiomateriaal zich bevindt, beschreven vanuit conservatiestandpunt.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.


19. Notitieveld conditie

Betekenis: Aanvullende informatie m.b.t. de conditie van het audiomateriaal.

Invulinstructie: Dit veld wordt niet ingevuld.





20. Verworven van

Verworven van 

Betekenis: De naam van de persoon of de instelling van wie of waarvan de instelling het verhaal verwierf.

Invulinstructie: Vul de naam in van de persoon of instelling van wie het audiomateriaal verworven is. Dit kan een persoonsnaam of een instellingsnaam zijn. In geval van personen: gebruik de officiële of de meest gebruikte voor- en achterna(a)m(en). In geval van een instelling: gebruik de officiële schrijfwijze van de betreffende organisatie.

Ga als volgt te werk:

- Via de knop met de Engelse sleutel  ga je naar de gekoppelde lijst van Personen en Instellingen (knop 'Kies record' ) en kies je de naam uit deze lijst.
- Is de naam nog niet in de lijst opgenomen, sluit dan de lijst en ga via de knop met de Engelse sleutel  naar de knop 'Voeg record toe' ; vul vervolgens het nieuwe record Personen en Instellingen in en sla op.

Indien niet bekend is van wie het beeldmateriaal verworven is, laat je dit veld leeg.

21. Verwervingsmethode

Betekenis: De wijze waarop het verhaal in het bezit of onder het beheer van de instelling is gekomen.

Invulinstructie: Vermeld hoe het verhaal door de instelling is verworven. Kies uit de lijst een van onderstaande trefwoorden:

- aankoop
- bruikleen
- legaat
- onbekend
- opdracht (door derden in opdracht van het museum vervaardigd)
- overdracht (overdracht van een ander museum)
- ruil
- schenking

Gebruik de term "onbekend" als de instelling niet meer kan achterhalen hoe het verhaal verworven is. Wanneer de instelling het op dit moment niet weet, maar het wellicht nog kan achterhalen, laat het veld dan nog leeg.



22. Verwervingsdatum

Verwervingsdatum

dd

mm

jjjj

Betekenis:

De datum waarop de instelling het verhaal heeft verworven.

Invulinstructie:

Vul de datum zo precies mogelijk in, als volgt: dag, maand en jaar. Wanneer alleen het jaar bekend is, laat dan de velden dag en maand leeg.

Voorbeelden:

20-05-2007

11-1999

1980

23. Notitieveld verwerving

Notitieveld verwerving



Betekenis:

Aanvullende informatie m.b.t. de verwerving van het verhaal.

Invulinstructie:

Wanneer b.v. het jaar van verwerving niet helemaal zeker is, kan dat hier worden toegelicht. En ook nadere bepalingen, die bij de verwerving zijn vastgelegd, kunnen hier benoemd worden. Geef de toelichting in korte, duidelijke zinnen.

Of kopieer de waarde 'Notitieveld verwerving' uit het vorige record

Voorbeeld:

Het verhaal is zeer waarschijnlijk tussen 1975 en 1980 verworven, zeker niet later (want vanaf 1980 is de verwervingsadministratie compleet en het object daarin niet terug te vinden).

24. Standplaats

Standplaats



Betekenis:

De standplaats of locatie in de instelling, waarop het verhaal zich bevindt.

Invulinstructie:

Dit veld wordt niet ingevuld.

25. Copyright

Copyright



Betekenis:

Naam van persoon of instelling die auteursrechthebbende is van het betreffende verhaal.

Invulinstructie:

Vul de naam van de auteursrechthebbende in in dit vrije-tekstveld, eventueel aangevuld met de overlijdensdatum van de auteursrechthebbende. Of kopieer de waarde 'Copyright' uit het vorige record

Voorbeeld:

Walter de Groot




Kijk voor meer informatie op: <https://www.brabantcloud.nl/help>

Of mail naar: Helpdesk@brabantcloud.nl

Versie: 1.4 | juni 2020

26. Notitieveld copyright

Notitieveld copyright

- Betekenis:** Aanvullende informatie m.b.t. de rechten die verbonden zijn met het verhaal.
- Invulinstructie:** Geef de toelichting in korte, duidelijke zinnen. Of kopieer de waarde 'Notitieveld copyright' uit het vorige record .
- Voorbeelden:** *De geïnterviewde is onbekend. Het onderzoek hiernaar is gedocumenteerd (dossiernr. 320).*

27. Toon op web

Toon op web

- Betekenis:** Toestemming om de over het verhaal vastgelegde, niet-privacygevoelige gegevens te tonen op internet.
- Standplaats en verwervingsgegevens behoren tot de privacygevoelige gegevens en worden niet getoond.
- Invulinstructie:** Wanneer het veld is aangevinkt, worden de niet-privacygevoelige gegevens uit het record getoond op internet als onderdeel van de collectie van de instelling.

28. Archiefnummer

Archiefnummer

- Betekenis:** Het nummer van het archief waarin het audiobestand is opgenomen.
- Invulinstructie:** Dit veld wordt niet ingevuld.

29. Inventarisnummer

Inventarisnummer

- Betekenis:** Het inventarisnummer dat aan het audiobestand is gegeven.
- Invulinstructie:** Dit veld wordt niet ingevuld.



30. Notitieveld 1

Notitieveld 1 

Betekenis: Aanvullende informatie m.b.t. het verhaal.

Invulinstructie: Dit vrije-tekstveld kan door de instelling gebruikt worden om gegevens, die niet passen in een van de andere velden, en die men toch wil vastleggen, op te nemen. Zo kan het zijn dat men b.v. gegevens wil vastleggen over het registratieproces. Men zou dan kunnen afspreken dat Notitieveld 1 hier altijd voor gebruikt wordt.

Of kopieer de waarde 'Notitieveld 1' uit het vorige record .


Voorbeeld: *Contact opnemen met de schenker, om meer informatie over de herkomst van het verhaal te achterhalen.*

31. Notitieveld 2

Notitieveld 2 

Betekenis: Aanvullende informatie m.b.t. het verhaal.

Invulinstructie: Dit vrije-tekstveld kan door de instelling gebruikt worden om gegevens, die niet passen in een van de andere velden, en die men toch wil vastleggen, op te nemen. Zo kan men b.v. gegevens willen opnemen over het eerste uitzendmoment van het verhaal.

Of kopieer de waarde 'Notitieveld 2' uit het vorige record .

Voorbeeld: *De geluidsopnamen zijn gebruikt voor Andere tijden van de VPRO, op 3 mei 2015.*



Bijlage: Voorbeeld van de beschrijving van een verhaal.

Jan Luysterburg vertelt in dit verhaal over het werk in de groententuin van een West-Brabants arbeidershuisje.

Transcriptie

Op 't West-Braobaanse plattelaand adde vroeger boerderajkes en jeel veul arrebaajersöskes. Aon die öskes zaat dikkels 'ne n'of, want 't waareke op de boerderaj brocht nie genog op om van te bestaon meej 'n grwoot uisouwe.

In dieje n'of wiere allerlaaj groentes verbouwd, zoowas rwooie kwoole, wiette kwoole, sevwoojekwoole, spruite, aarte, bwoone, peejkes, wietlof, rebarber en kroote. Jin derde van de n'of wier gebrökt vur errepels. Die mochte naomelek daornaor twij jaor nie op 'tzellefde plek trugkomme. En dan wier d'r nog 'n zoow grwoot moogelege lap grond meej rog gezaoid. Want rog leever roggemeel en da d'is goed vur roggebrwood en as vaarekesvoer. 't Strwooi is ok vur 't vaareke. En de stoppels worre in de grond gespit, da's wir goeje bemestieng.

As de rog rèèp was, dan wier ie dur oos vaoder gemaaid, in schoove gebonne en in oppers gezet. Da maaie gebeurde meej 'n zèèsie en 'n pikaok. Mar da gieng netuurlek nie zoowmar, want de zèèsie moes jirst schaarep gemokt worre. Daorvur gebrökte oos vaoder altij 'n aorgetouw.

Vertaling

Op het West-Brabantse platteland had je vroeger boerderijtjes en heel veel arbeidershuisjes. Aan die huisjes lag vaak een groentetuin, want het werken op de boerderij bracht niet genoeg op om van te bestaan met een groot huishouden.

In die groentetuin werden allerlei groenten verbouwd, zoals rode kolen, witte kolen, savooiekolen, spruitjes, erwten, bonen, wortelen, witlof, rabarber en rode bieten. Een derde van de groentetuin werd gebruikt voor aardappelen. Die mochten namelijk daarna twee jaar niet op dezelfde plaats terugkomen. En dan werd er nog een zo groot mogelijke lap grond met rogge ingezaaid. Want rogge levert roggemeel en dat is goed voor roggebrood en als varkensvoer. Het stro is ook voor het varken. En de stoppels worden de grond in gespit, dat is weer goede bemesting.

Als de rogge rijp was, dan werd ze door onze vader gemaaid, in schoven gebonden en in mijten gezet. Dat maaien gebeurde met een zeis en een pikhaak. Maar dat ging natuurlijk niet vanzelf, want de zeis moest eerst scherp gemaakt worden. Daarvoor gebruikte onze vader altijd een **haargetouw** (een werktuig om een zeis scherp te maken).

